THE BOOK WAS DRENCHED

ಕರ್ಣಾಟಕಕಾವ್ಯಮಂಜರಿ

ಶೃಂಗಾರಕವಿ ವಿರಚಿತಂ

'ಕರ್ಣಾಟಕ ಸಂಜೀವನಂ'

[೧೬]

ಎಸ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್,

ಮ. ಆ. ರಾಮಾನುಜಯ್ಯಂಗಾರ್

ಇವರಿಂದ ಪರಿಷ್ಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟುದು

ಕರ್ಣಾಟಕ ಕಾವ್ಯಮಂಜರಿ ಪ್ರೊಪ್ರೈಟರುಗಳಿಗಾಗಿ

ಮೈಸೂರು

ಸ್ಟಾರ್ ಪ್ರೆಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು.

೧೮೯೬.

*ಶೃಂಗಾರಕವಿ ವಿರಚಿತಂ

ಕರ್ಣಾಟಕಸಂಜೀವನಂ

(ವಾರ್ಧಕಷಟ್ಪದಿ)

ಪಾಱ ಎಗೆ ಱಱಕುೞದ ಶಬ್ದಂಗಳೊಳಗಯ್ದು ।
ಸೂಱನೆಗಮರ್ಥಮಿರೆ ಷಟ್ಪದ್ಯದಿಂದ ರಸಿ ।
ವಾಱಜೆಯ ಬೊಂಮರಸನಾಯಕನ ಸುತನೆ ನಾಂ ಶೃಂಗಾರಕವಿರಚಿಸಿದೆಂ॥
ಶ್ರೀಱಿಜವಲ್ಲಭಕಿರೀಟಚುಂಬಿತದಿವ್ಯ ।
ಪಾದಕಮಲಂ ವಿಶ್ವವಿಸ್ತಾರಕೃತವಚ ।
ಶ್ರೀದೇವಿರಾಜಿತಶ್ರೀಮುಖಂ ರಾಗಾದಿಪವಿನಂಟು ದೋಷವಿಜಯಂ ॥
ಪೋದ ವರ್ತಿಪ ಬರ್ಪ ಕಾಲದನುಭವಮುಖ್ಯ ।
ಮಾದ ಸಕಲಾರ್ಥಮುಂ ಕರತಲಸ್ಪಟಿಕವೆಂ ।
ದಾದರಿಪ ಮೋಕ್ಷಲಕ್ಷ್ಮೀಕಾಂತನೆಮಗೀಗೆ ರತ್ನತ್ರಯಾಭರಣಮಂ ॥೧॥

—ಱಕ್ಕೆ ಪ್ರಯೋಗಂ—

†ಉಱುಗೆನಲ್ ಬೇಱ್ಪಮುೞಿಗಿದನೆಂದೊಱೊಲ್ಪಮಂ ।
ಪಱ ತೆಗಱ್ ನಿಂದೆ ಪಱ ವಸ್ತ್ರಭೇದಂ ಬಱಕೆ ।
ಬಱಕಂಬಱಕ್ಕೆ ಬಱಯುಂಮತ್ತೆನಿಪ್ಪದಾಪಾಂಪುಱಯೆನಲ್‡ಸಂತಸಂ॥

---

*ಕವಿಯು ರಸಿಕಪಾಳಿಗೆ ಯಜಮಾನನಾದ ಬೊಮ್ಮರಸನ ಮಗನು. ಈತನು ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೬೭೫ ರಿಂದ ೧೬೮೦ ರೊಳಗೆ ಇದ್ದಿರಬಹುದೆಂದು ಮಿ॥ ರೈಸ್‌ರವರು ಊಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇವನ ವಿಷಯವಾಗಿ ಇನ್ನೇನೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ

ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಕೊಡುವ ಪಾಠಾಂತರಗಳು ಮಿ॥ ಕಿಟಲ್‌ರವರು ಮುದ್ರಿಸಿದ ಶಬ್ದಮಣಿದರ್ಪಣದ ಪುಟಗಳು ೩೦, ೩೩, ೨೪, ೩೫, ೨೬, ೩೩, ೪೧೦, ೪೧೧ ರಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿವೆ

ಘಾೞಿಯುವೆನೆ ಸಮಕಟ್ಟು ಬಾೞ್ತೆಯೆನೆ *ಯೋಗ್ಯಮದು |
ಪೞಯಿಗೆ ಪತಾಕೆ ಜಲಯಂತ್ರಮದು ಜೀರ್ಕೊೞವಿ |
ಬೞವೞಿಯೆನಲ್ †ಕೊಟ್ಟವಸ್ತುವಿನ ಬೞಿವಿಡಿದು ಬೞಿದೆ ಪೋಪೊಡವೆ
ಯಕ್ಕುಂ ||೨||

ದೞವುೞಿಂ ಬಲ್ಸೊಱೆ ಪುಚ್ಚೞಿಯೆನಲ್ ಕೇಡು |
‡ಪುೞಿಲವೆಂದೊಂದು ಶಕುನದ ಪಕ್ಕಿ ಯುೞಿಕೆನಲ್ |
ಮೊೞಗೆನಲ್ ವಾದ್ಯಮವನಿಜಭೇದದಲ್ಲಿಯುಂ ಗುಡುಗಿನೊಳ್ ಮೊೞಗೆ
ನಿಕ್ಕುಂ ||

ಉಱುವು ಕೞವೆನೆ ಭಾವವಾಚಿಗಳ್ ಭೀತಿ ತ |
ಲ್ಲೞಿಮೆನಿಪ್ಪುದು ಕೞಿಕುೞಿಂ ತಾಣಬಾಗುಳತೆ |
ಗುೞಿಮಾನೆಕುದುರೆಗಳ ಪಕ್ಕರೆ §ಕಿಮುೞ್ಚಿನಲ್ ಕರಮರ್ದನಕ್ಕೆ ನಾಮಂ||

ಎೞಿವಿದಂ ನೀವಿದಂ ಕೆೞವನೆನೆ ಮುದುಪನಸ |
ಕೞಿದನೆನೆ ಕೈಮಿೀಱಿದಂ ¶ಮಣ್ಮುೞಿಯೆನೆ ರೂ |
ಪೞಿದು ಸಾವುದು ಪೆೞಕೆನಲ್ ಜಗುೞಮವಗೞಿಯುವೆಂದೊಡುರವಣೆಕಾ
ರ್ತನಂ ||

ಪೞಿಪೆನಲ್ ನೆರೆಗಿಡುವ ಕಪ್ಪುರ್ ಪೞಿವೆನಲಡವಿ |
ಪೞಿಗವೆನಲೊಣಗಿದೆಲೆ ಗುೞಪನೆನೆ ಸೊರಹುವಂ |
ಬೞಿಯನೆಂದೆನೆ ವಿಧೇಯಂ ದಂಡದೊಳ್ಪಡೆದವಂ ದಂಡುೞಿಗನೆನಿಕ್ಕುಂ||೪||

ತಿಪ್ಪೞಿನೆಜಂಕೆ ||ತೊೞ್ತುೞಿ §ತುೞಿವಲಿಂದೆನಲ್ |
ಸೊಪ್ಪಾದುದರ್ಕೆ ನಾಮಂ ತೆಗೞೆನಲ್ಕಿಂದೆ |
ತುಪ್ಪೞೆನೆ ಖಗದ ರೋಮಂ ತೊೞಲಿಕಲ್ಲೆನಲ್ ಸಂಘಟಿಗೆ ನಾಮ
ಮಕ್ಕುಂ||

---

* ಪ್ರಯೋಜನ
† ಕೊಟ್ಟವಸ್ತುವಿನ ಬೞಿಯೊಳ್ ಕೊಡುವುದು
‡ ಉೞಿಗ
§ ಕಿಮುೞ್ಚಿದನೆಂದು ಚೆಕ್ಕಣವಾಗಿಮಾಡಿದಂ
¶ ಮಣ್ಮುೞಿ. ಮಮ್ಮುೞಿಯೆಂದು ಕರ್ಣಾಟಕ ನಿ [illegible]
|| ತೊೞ್ತುೞಿ. [illegible]

*ಜಪ್ಪಟೆಯೆನಲ್. ಚಪ್ಪಟ ಚಾಟಿನಲ್ †ಚಾವ |
ನಿಪ್ಪುದಱವಱಸಿತ್ತಱಿಲ್ದುದೆನೆ ಕಣ್ಕದಡಿ |
ದೊಪ್ಪವುದವಱಿಲೆನಲ್ಮಱುಕಮುಂಬೞ ‡ಕೊಡಗಿ ನೇಱಿಲೆನಲ್ಕೊಂಡು ವೃಕ್ಷಂ||

ಸೂೞೆನಲ್ ಬಾರಿ ಗಱೆಯೆನೆ ಸರಳಭೇದಮಾ |
ಬಾೞಗಂ ಸಾಮಾನ್ಯದಾಮಾಲ್ಯಬಂಧವದು |
ಬಾಱಿಕಂ §ಪುರಿದ ತೊಟ್ಟಿಯ ಫಲಂ ಪೊಱವು ಸಾಮಾನ್ಯಾಕೃತಿಗೆ ಸುಡ್ಡಕಂ ||

¶ಬೂಱನೆಗ್ಗಂ ಪಾೞ ಪಾಟ ಪಱಿಯರಮೆನಲ್ |
ಕೋಱ $ಸಂಕಲೆಯಱಿಲ್ದಱಿಮೆನಿಪ್ಪ ದಡಿಗೆಯದು |
ಸಾೞಗೆ ಕಿವು ಟ್ಟಿನಲ್ ತುಱುಮ್ಬದು ತುಡುಂಗುಣಿಯೆ ಹಾಮ್ರನೆಯ ಹಾಱ ನಕ್ಕಂ ||೬||

ಪೞ್ತಿಯೆನೆ ಕಾಪಾರ್ಸಮಱ್ಕಿಯೆನೆ ರೋದನಂ |
ಕೞ್ತೆಯೆನೆ ಗರ್ದಭಂ ತೞ್ಗಿ ಬಗ್ಗನೆ ಕುಸಿವು |
ದಱ್ತಿಯೆನೆಲೀಲೆಯ‖ವನತ್ತಿರ್ಯೆನಬಾದಪ್ರಾಗತ್ತಿಯೆನೆಕೀರ್ತನಾಖ್ಯಂ||
ಮೞ್ತ ಮುೞ್ತಗಮೆನಲಪ್ರೊಂದೊಂದು ವಿಱಿಪಿಗಳ್ |
ಕಿೞ್ತುದೆನೆ ನಿಮೂರ್ಲಿಸಿದುದು ಬೆಳಗಿನ ವೇಳೆ |
ಪೊೞ್ತಱಿಯಗತ್ತ ಗುದ್ದಲಿಯ ಕೆಲಸಂ ಮಬ್ಬರ್ ಕೞ್ತೆಯೆನಿಪ್ಪುದಱಿಯಲ್ ||೭||

ಬಿತ ಯೆನಲೊಂದು ವೃಕ್ಷಂ ಹೊಯಿಲ ಬೞ ಬಾನು |
ಆೊಱ್ಕನೆ ನಡೀಪ್ರವಾಹಂ ನೇಗಿಲಿಂ ಗೆಯ್ಯು |
ದುಷ್ಕ ಬಱ್ದಂಜಗುಱ್ದನೆನೆ ಜಾಱಿದವನಱ್ದನಗುಱ್ದನೆನೆಮುಱಗಿದಾತಂ||
ಅಱ್ಕರ್ತನೆ ಪ್ರೀತಿವಟ್ಟನಾಕಸ್ಕ್ರಕಂ |
ಕಱ್ಕನೆಯೆನಿಪ್ಪುದಱ್ಕೆಮೆಯಱಮೆಯೆನಮುಱಾವು |
ದರ್ಕೆಪೆಸರೀಸೂತ ವರ್ತಮಾನು ಸೆಳೆವಮಗೀಱ್ದನೆಬಱಮಾನು ||೮||

---

* ಕಬ್ಬಟ. † ಚಾವ ‡ ಕೊಡಗೆ § ಸುಱ್ಱೊಂದಾಗ ಬಾಳ್ದಕುಂಬ
¶ ಕೂ. $ ದಱ್ಗಿಱೊಂದು ಸಂಕಲೆ, ಕರ್ಣಾಟಕನಿಘಂಟುವಿನಲ್ಲಿಯೂ.
‖ ಪ್ರೀತಿ

ಮಱೆ ಬಿೞಲ್ ಪುೞು ತುೞಲ್ ಪೞದು ಮೊೞಕಾಲ್ಗೞಸು ।
ಕೞಲಿ ತೇೞ್ ಬೆಂಬೞಿ ಮೊಱಿಂ ಪೆಱವು ಪೊಕ್ಕೞಿಂ ।
ಕುೞಿ ಬೋೞತರಮೆಸೆವ ಕೌಂಕುೞಾಪಾೞ್ ನೇಗಿಲಿಂದುೞುವ ಕುೞು
ಪೊೞ್ಗಳಂ ॥
ಖೞಲೆಂಬ ಥೞಲೆಂಬ ಘುೞುವೆಂಬ ಘೞಲೆಂಬ ।
ಢೞಲೆಂಬ ಪೋಲ್ ಮಹಾಪ್ರಾಣಾಕ್ಷರಂಗಳೊಳ್ ।
ಸುೞಿವೃತ್ತಿರ್ಪನುಕರಣೆಯೆಲ್ಲವುಂ ನಿತ್ಯಱನೆಂಬರಾದಿಯಕವೀಂದ್ರರ್॥೯
ಪಱಪಱಂ ಪಱ್ಪಱನೆ ವಿರಳಾರ್ಥಮೆನಿಸುಗುಂ ।
ಗಱಗಱನೆ ಬೇಗವಾಕಾಸುವರಸಂಗಳೊಳ್ ।
ತುಱತಗುಡಿ ತುೞ್ತಱಗುದಿಗಳೆನಿಕ್ಕುಂ ತರಣಿ ತಱತಱನೆ ಮೂಡಲೊಗೆದಂ ॥
ಕಱಕೞಿಸಿತರ್ಕನಾನೀವೊರ್ನಲ್ಗುೞುಗುಱನೆ ।
ಗಱಗಱನೆ ಪರಿದತ್ತು ಗೋೞುಟ್ಟನೆನೆ ಮನಂ ।
ಗೊಳಸುವಲ್ಪಪ್ರಾಣದನುಕರಣೆಗಳ್ ಕುಳಱಿಂಗಳೊಳ್ವರ್ತಿಸಿರ್ಕುಂ ॥
—ಇಱನಲ್ಲಿ ಯುಗಳಾರ್ಥಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯೋಗಂ—
†ಕುೞಿದನೆನೆ ಬಡವಾದವಂಗಮುಡ್ಡಂಗೆ ಪೆಸ ।
ರೞಪನೆನಲೞಪದಂಗೆಯುಮೞಪ್ಪವಂಗೆ ಪೆಸ ।
ರಿೞದನೆನೆ ಮೆಯ್ಗುಂದಿದಂಗೆಯುಂ ಕೆಳಗಣ್ಗೆ ಬಂದ ಮನುಜಂಗೆನಾಮಂ॥
ತುೞಿಲೆನಲ್ಪೊಡವಡಿಕೆಗಂ ವೀರಕಂ ಪೆಸರ್ ।
ತುೞಿಲಸಂದಂ ಪಂಚಮುಂಗೆ ವೀರಂಗೆ ಪೆಸ ।
ರೞಿಯೆನಲ್ಬಳ್ಳದೞಿಗಂ ಕೆಡಿಪುದರ್ಕೆಯುಂ ನಾಮ ಮಧುಕರನೊಳ್ಕ್ಷಳಂ॥
ಬೆಸದವರ ನೆರವಿ ಕಾಗೆಗೆ ‡ತೊೞ್ತುೞಿಯೆನಿಪ್ಪ ।
ಪೆಸರೇೞ್ವನೆನೆ ನಿದ್ರೆದಿಳಿದಂಗೆ ನೆಗೆದಂಗೆ ।
ಪೆಸರಱ್ದುತ್ತನಲ್ ಜೋಲ್ದುದಱ ಮತ್ತಾಬೞಲ್ದುದಱ ನಾಮಮಕ್ಕುಂ ॥
ಅಸುವೞಿದುದರ್ಕೆಯುಂ ಸೊಪ್ಪಾದುದರ್ಕೆಯುಂ ।
ಪೆಸರೞ್ಗೆನಿಸುಗುಂ ಘೂಸಿಯೊಳ್ ಪದದೆ ಮ ।

† ಕುೞಿದು, ಬಡವಾದವು, ಅಗಲ್ದನುಮಕ್ಕುಂ.
‡ ತೊೞ್ತುೞಿ, ಕರ್ಣಾಟಕನಿಘಂಟಿನಲ್ಲಿಯೂ

ರ್ಗಿಸುವಲ್ಲಿಯುಂ ತುಱುವೆಸರ್ ಮರದ ಪೋಟೆಯೆ ಪೊಱಲ್ ಪುರಂ
ಪೊಱಲೆನಿಕ್ಕುಂ ‖೧೨‖

ಆವರ್ತಗಮನಾಂಕುರದೊಳ್ ಸುೞಿಯೆನಿಸುಗುಂ ।
ಜೀವಿಪಬಿಡಲ್ಪಡುವುದರ್ಕೆ ಬಟ್ಟಿಂಕುವೆಸ ।
ರಾವುಜದಮುಟ್ಟನೊಳ್ ಲಾಳವಿಂಡಿಗೆಯೊಳಂ ಬಲ್ಲರಿಂದ†ಗೞಯಕ್ಕುಂ‖
ಸೇವಕಂ ದಾಸಿಯುಂ ತೊೞ್ತುಕ್ಕುಮಾೞಿಯೆನ ।
ಲಾವಂಚನೆಯೊಳಮೇಕಗ್ರಾಹಿಕದೊಳಕ್ಕು ।
ಮಾವಳಿಯೊಳಂ ಸಖಿಯೊಳಂ ಕ್ಷಳನೆನಿಪ್ಪುದಡ್ಕನೆಱಲೆನಲ್ ಛಾಯೆ
ಬಿಂಬಂ ‖೧೩‖

ತುರಗಬಲದೊಳಮಲ್ಪಬಲದೊಳಂ ದೞವೆಸರ್ ।
ಸರಸಿರುಹದೆಸಳೊಳ್ ಕುಳಂ ಪೞಹವೆನೆ ಜೇಂಟೆ ।
ದೆರೆಗೆ ವಾದ್ಯವಿಶೇಷಕಂ ಪೆಸರ್ ಘುೞಯಿಸಿದನೆಂದೆನಲ್ ದೊರೆಕೊಂಡನುಂ‖
ದೊರೆಕೊಳಿಸಿದನುಮಕ್ಕುಮೆಎಯೆನಲ್ ನೂಲೊಳಂ ।
ಬರೆತೆಗೆವುದಱೊಳಕ್ಕುಮುರ್ವರಾರ್ಥದೆ ಕುಳಂ ।
¶ಗರವಟಗೆವಂದಂಗೆ ಮತಿಗೆಟ್ಟವಂಗಂ ತೊಱಲ್ದನೆಂದೆಂಬನಾಮಂ‖೧೪‖

ಪೊಡವಡಿಕೆಯೊಳ್ ಪತನದಲ್ಲಿ ಮುಟ್ಗನಿಸುಗುಂ ।
ಪಿಡಿದೆತ್ತುವಲ್ಲಿಯೆಟ್ಟುಱಪಲ್ಲಿಯೆಟ್ಟುಂಬ ।
ನುಡಿರುಜೋದ್ರೇಕಸಂದಂಶದೊಳಮಿಟ್ಟಿಕಕ್ಕುಂ ಶಯನಮುಂಶಯನದ ‖
ಉಡೆಯೊಳಂ ಪಟ್ಟ ಮಾವದ ಕೆಯ್ಯೊಳಂ ಕೆಡಪ ।
ಲೊಡಪಟ್ಟಕೆಲಸದೊಳ್ಬೞಳುದುರ್ ಬಪ್ಪುದಱೊ ।
ಳೊಡಲ ಬಾಗುಳದೊಳಂ ಮಲ್ಲಱ ಕುಕನ್ಯೆಯೊಳ್ ಜಱಳೆಯೊಳ್ಮೊಱ
ಯಕ್ಕುಂ ‖೧೫‖

—ಮೂಱಱ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಿಂ ಱಕ್ಕೆ ಪ್ರಯೋಗಂ—

ಮನವಿಡುವ ಮಲಮಱಪ ಜೀರ್ಣವೆಡೆಯೊಳ್ಕ್ಕುತು ।
ದೆನಿಸುಗುಮನಡ್ವಾಹದೊಳ್ ಗೂಳಿಯಲ್ಲಿ ಹೊರ ।

¶ ಉಂಗರವಟ್ಟ, ಗರವಟ್ಟ

† ಱನ್ನಟಿಳೆ

ಸಿನ ಸೆಯ್ಗೆಯೂೞಿಯೊಳಮೆತ್ತನಿಸುಗುಂ ಕಿಱಿದು ಕಾಲದೊಳ್ ಪ್ರಸ್ತಾವದೊಳ್ ॥

ಜನಪನೊಳ್ಪ್ರೋತ್ತನಿಸುಗುಂ ನಿದ್ರೆ ರುಜೆ ಮಱವೆ ।
ಯಿನಿತು ಪೋಸರಿಸಿದಂಗಂ ನಾಮಮೊಚ್ಚಿತ್ತ ।
ನೆನಿಸುಗುಂಬಿೞ್ದುದೆನೆಪಱಿಸಿದುದುಸತ್ತುದುಂ ಕೈಯಿಂದೆಜಾರ್ದುದಕ್ಕುಂ ॥
ಇಂಬುಗೆಡಿಸಿದ ಕೆಟ್ಟ ಸತ್ತವನೊಳೞಿದನೆಂ ।
ದೆಂಬುದ†ಸಕಱಿದಂಗೆ ಕೈವಿಡುಡುಗೆ ದೂ ।
ರಂಬೋದವುಗನಾಮುಂಕಱಿದನೆನಿಸುಗುಂತೊಂಬರಾಡುವ ಮರದೊಳಂ ॥
ಅಂಬೊಳಂ ತೆಱದೆ ಕಡೆಗೋಲೊಳಂ ಗತಿಯನಿ ।
ಕ್ಕುಂ ಜೋಱಮೆನೆ ಮಿಱಿತ್ತಮುಡವೊಂದೌಷಧಂ ।
ತಾಂ ಬಾಟ್ವಿಬಡುವಲಾಭಿಸುವೆಡೆಯೊಳುಱಯುದುಂ ಕಳ್ಳಬಡಗಿಗಳುಳ ಕುಳಂ ॥೧೭॥

—ನಾಲ್ಕರ್ಥದಿಂ ಱಕ್ಕೆ ಪ್ರಯೋಗಂ—

ತುರಗದಾಸ್ಯದ ಲೋಹದೊಳು ಕೆಳಗೆ ದುಷ್ಕುಲದೊ ।
ಳೊರೆಗೆಟ್ಟ ಭಂಗಾರದಲ್ಲಿ ಕೀಱನಿಸುಗುಂ ।
ಕರೆವಲ್ಲಿ ಲೇಪನಂಗೆಯ್ವಲ್ಲಿ ಬಟ್ಟೆಯೊಳ್ ವಂಶದೊಳ್ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯಾ ॥
ಸ್ವರಭೇದದಲ್ಲಿ ‡ಬಱಯನಿಸುಗುಂ ಪಱಯುನಲ್ ।
ಪರವಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ದೂಷಣದಲ್ಲಿ ಲೋಹಮುಂ ।
ಕರಗಿಸಿದ ಘಟ್ಟಿಯೊಳ್ ಕುಸ್ನಿಯುಂ ಪ್ರೌಢವಡಿಪ ನುಡಿಯೊಳಂ ವರ್ತಿಸಿರ್ಕುಂ ॥೧೮॥

—ಅಯ್ದರ್ಥದಲ್ಲಿ ಱಕ್ಕೆ ಪ್ರಯೋಗಂ—

¶ಕಱಲೆಂದೊಡಳೆ ಬಯಕೆ ಬಡವು ದಟ್ಟತು ಮುಳ್ಳ ।

---

† ಸುತ್ತನುಂ, ದೂರಂಬೋದನುಂ, ಕೈವಿಡಿದನುಂ, ಕಱಿದು

‡ ಬಱಯೊಂದು ಬಟ್ಟೆಯುಂ, ವಂಶವುಂ, ಕರೆವುದುಂ, ಲೇಪಿಸುವುದುಂ, ಪಿಂಗಳಿಯ ಬಱಗೊರಲುಮಕ್ಕುಂ.

¶ ಕಱಲೆಂದು ಮಜ್ಜಿಗೆಯುಂ, ಮುಂದುರೆಯುಂ, ತನುತ್ವಮುಮಕ್ಕುಂ

ಸುೞಿಯ ಕೊಂಬಕ್ಕುಮಿಂತಿಲ್ಲಿವರೆಗಂ ಸಹಜ ।
ಜಱನೆನಿಕುಮಿನ್ನುಮಾದೇಶಜಱನುಂಟದುಂ ನಿಜವಱಿದು ತೋರ್ಪ ಶಬ್ದಂ॥
ಪಱಿಹತ್ತ್ರವೆನಲದುಂ ಪ್ರತಿಹಸ್ತ್ರಮೆನಿಸುಗುಂ ।
ಪಱಿವಾವುಗೆಯೆ ಪಲಂ ಪ್ರತಿಪಾದುಕಂ ಮಱಿಕೆ ।
ವಱಿಗೆ ಘೋಟಕೆಗೆ ಘೋಱಿಗೆ ಧಾಟ ಧಾಱಿ ಪೀಠಿಕೆಗೆ ಪೀಱಿಗೆಯೆನಿಕ್ಕುಂ॥
ಘೋಱಾಯಿಲಂ ರಾವುತಂಗೆ ಪೆಸರಾಮಾತು ।
ಪೇಱೆ ಘೋಟಾರೂಢಮೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕಾಯ್ತು ।
ಕೂಱಿಂದೊಡನ್ನಮದು ಕ್ರೂರಶಬ್ದಕ್ಕಾಯ್ತು ಕುಕ್ಕುಟಂ ಕರ್ಣಾಟದೊಳ್॥
ಕೋೞಿಯೆಂದಾಯ್ತು ಲಾಟಿಕೆ ಲಾಱಮದಱ ನುಡಿ ।
ಲಾಱಾಯ್ತು ಜಯಘಂಟೆ ಝಲ್ಲರಿಯದಾದೇಶ ।
ವಾಳೆ ಝಲ್ಲರಿಯಾದುದಿವು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ತಿಳಿವುದು ಸಂಸ್ಕೃತಕ್ಕಾದವಂ ॥೨೦॥

ನಾಡ ಕಡೆ ನಾಱ್ಕಡೆ ಬೆಗಱ್ಪು ಬೆಗಡಾಯ್ತೆರಡು ।
ಕೋಡೆರಡ್ಕೋಡು ಬಿಸುಡುವುದುಂ ಬಿಸುಟ್ಸಾಯ್ತು ।
ಕಾಡ ಪೊಸಲದು ಕಾಱ್ಪುರಂ ಕಾಡ ಕಿಚ್ಚು ಕಾಱ್ಕಿಚ್ಚು ಪಡಿಯಱ ಪಡಿಯಱಂ ॥
ಮಾಡುವಂ ಮಾಱ್ಪನುೞಿ ಬೇಡುವಂ ಬೇಱ್ಪನಾ ।
ನೋಡುವಂ ನೋಱ್ಪಂ ಕರಱ್ಮಣಿಯೆ ಕರಡುಮಣಿ ।
ನೀಡು ನೀಱ್ಪುದು ಬಾಗ ಕೋಡುಕುಟ್ಟನೆ ಭಯಮದರ್ಕೆ ಕೋಱ್ಕುಟ್ಟೆನಿಕ್ಕುಂ ॥೨೧॥

ನಾಡಿಕೆಗೆ ನಾಱಿಗೆಯೆನಿಪ್ಪುದಂತಿರೆ ನಾಱು ।
ನಾಡಿಗಾಯ್ತಿವು ಘಱಿಗೆ ನೀರಡಿಕೆ ನೀರಱ್ಕೆ ।
ನೀಡುಕರಿಸಿದುದರ್ಕೆ ನೀಱ್ಕರಿಸಿತೆಂಬುದದು ಬಲ್ಮೆಗೆಯುದ್ದದಱ ನಾಮಂ॥
ಸೇಡುವಟ್ಟಂಗೆ ಸೇಱ್ಪಟ್ಟನೆಂಬುದು ಬಿಱುಗೆ ।
ಬೀಡುಕೊಳ್ಳೆಂಬುದದು ಬೀಱ್ಕೊಳ್ಳೆನಿಕ್ಕುಮಿಂ ।
ತಾಡಲೇನಿವು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕನ್ನಡದೊಳಂ ತಿಳಿವುದಾದೇಶಜಂಗಳಂ ॥

ಬಾಱೆನಲ್ ಬಾೞ್ವಲ್ಲಿ ಱಿನಾಯುಧಂಗಳಂ ।
ಪೇಱೆ ೞನಗುಱಿಯೊಳ್ ಸೂರಣದ ದಂಟನೊಳ್ ।
ತಾಱಿಮರದಲ್ಲಿ ತಾಱೆನೆ ಱಿಂ ತಾೞ್ವಲ್ಲಿ ೞನಗುೞ್ದೆಂಬರ್ಥದೊಳ್ ॥
ಆಱೆಂದು ಬರೆ ಱಿಂ ಭಟರ ಪೆಸರೊಳ್ ೞಂ ।
ಕೇೞಿ ಪಜ್ಞೆಗೆ ಱಿಂ ಕ್ರೀಡೆಯೊಳ್ ಕ್ಷ್ವೞ ಱಿಕೆ ।
ನಾಱಿನುಡಿ ತುಂಬುಕಳ್ಳನೊಳುಂಟು ನಾಱುವಾಸಗೆ ೞಂ ಲತೆಯೊಳ್ ಕ್ಷ್ವೞಂ ॥
ತೞಯೆನಲ್ ಗೋವ್ರಗಳ ವಂಶದೊಳ್ ಸತ್ರದೊಳ್ ॥
ೞನದುಂ ಸ್ಥೂಳದಾರುವಿನಲ್ಲಿ ಱಿನಿರದೆ ।
ತೞೆಯೆನಲ್ ತ್ತೞ್ವಲ್ಲಿ ೞನೆನಿಸುಗುಂ ಛತ್ರಿಕೆಗೆ ಱಂ ಕೊೞ್ವ ನುಡಿ ಯೊಳ್ ॥
ಕೊೞಲೆನಲ್ ೞನೊರ್ಮೆ ವೇಣುವಾದ್ಯದೆ ಱಿಂ ।
ಜೞಜದೆಸಳೊಳ್ ೞನದೆಸಡೆನೆಸಱೆನೆ ಱಿಂ ॥
ಘೞರಸಂಗಳನೆ ತೆಗೆವಲ್ಲಿ ಹಿಱಿಯನೆ ಱಿಂ ಪಿೞ್ಗಬಿರಿವೆಡೆಯೊಳ್ ೞಂ ॥

ಇಂತು ಱಿಂ ಸಮಾಪ್ತಂ.

—ಇನ್ನು ೞದ ಳಕಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರಯೋಗಂ—

ರಜ್ಞೞಟಸಿದನೆಂದು ಜಡಿದಂ ಮುನಿಸು ಮುೞಸು ಜಂ ।
ಗೞ ನೆರವಿ ಜಾಂಗುೞಯೆ ಮೂರ್ಛೆ ದೊಂದುೞ ಮುದಂ ।
ಪೆೞಪೞಕಳಱೆಂದು ಭೀತಿಯೊೞಱೆನೆ ರವಂ ನೋೞ್ಪನೆನೆ ಮುಂದೆ ಪ್ರೋದಂ ॥
ವೊೞೆಯದಂಕುರವೋೞ್ಕೆ ನಿಧುವನಂ ಜಡತೆ ಸೋ ।
ೞ ನೀೞ್ತನೆನಲಿತ್ತ್ವಂ ಮಾೞೆವೆನೆ ಬಯಲ್ ।
ಕೊೞಗುಬೆೞಗೆನೆ ಕಾಂತಿ ಲೞಗೆಲವು ಬೞಸುತಿರಿಪಂಕುಪ್ಪಸಿಗಬೞಸಿಗಂ ॥
ಇೞಲೆ ಸತಿ ಮೇೞ ಮಾೞಗೆ ಜೋೞ ಕೇೞಲಾ ।
ಯ್ತ್ತೞಯುಂ ಠಮಾೞ ಪುಸಿ ನೞತೋೞ್ಗೞಂ ಬಾೞೆ ।
ತ್ರೞಗೆ ತಾೞಗೆ ಕದಪು ಜಾಡಾೞ ಜಾಡಾಡುಮ ಕೊೞಂ ಗಾೞ ಸೀೞುಂ ॥
ಕೞವೞಂ ಫೇೞ ಕಜ್ಜಾಯದೊೞಗುಂಟು ಮಱು ।
ೞ ರಝೞಕವೊೞದು ಜಾೞಗೆ ತಾೞಮುಲಿವ ಜೊಂ ।

ಬೞಿ ಪೊೞೆ ಗಿೞಿಗೆಯುಮಿಱುಂಕುೞಿಯುಮೋಂಕುೞಿಗಳುಂ ಪ್ರತ್ತುೞಿಗೆಗಳ
ವ್ರಂಕುಳಂ ||೨೬||

ಅಚರಂಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದುದು ಬೆಳಸೆನಿಕ್ಕುಮಾ ।
ಸಚರನರರಲ್ಲಿ ಬಳೆದಂ ಬಳವಿ ಬಳವಿಗೆಯೆ ।
ರುಚಿರಮುಕ್ನುಂ ಕಾಚಭೂಷಣಂ ಬಳೆಯಪ್ಪುದಳೆವಲ್ಲಿ ಮಜ್ಜಿಗೆಯೊಳು||
ನಚಿಸಲಳೆಯಪ್ಪುದಾಲಸ್ಯ ಹಿಮವೆರಡಱೊಳ್ ।
ಪ್ರಚುರದಿಂ ಚಳಿಯೆನಿಕ್ಕುಂ ಬಲಿದು ತೆಗೆವಲ್ಲಿ ।
ಸುಚರಿತ್ರದುಡದೊಳ್ ಸೆಳೆಯೆನಿಕ್ಕುಂ ಗಾಂಪು ಠಕ್ಕುತನಮುಂ ಬೆಳ್ತನಂ||

ಪಳದ ತೊಳೆಯಲ್ಲಿ ತೊಳೆವಲ್ಲಿ ತೊಳೆಯೆನಿಸುಗುಂ ।
ಬೆಳಗಿನೊಳ್ ಪ್ರೊಳೆಯೆನಿಕ್ಕುಂ ನದಿಯೊಳದು ಱಿಂ ।
ನೞಿಯೆಂಬ ನುಡಿ ನಮಸ್ಕಾರಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಕಾಡಿನ ಸರವಿನಲ್ಲಿ ಸಲ್ಗುಂ ||
ಕಳವಿನೊಳ್ ಸುರೆಯಲ್ಲಿ ಕಳ್ ನರ್ತಿಕಂ ಮಸುಳ್ ।
ಗಿೞಿಮುಮುಳ್ಳುಗುಳಿಮುಳ್ಳ್ವರಳುಳ್ ತೆರಳ್ ಮನಂ ।
ಗೊಳಿಸು ಮುಳ್ಳ್ಪಲವರುಗೊಳ್ ಬಱಿಸಲೆಂಬಂತೆ ಮೋಣಱಿಗೆ ಸಹಜ
ಕುಳಿನಂ ||೨೮||

ಪೇಟಕೆಗೆ ಪೇಳಿಗೆಯೆನಿಕ್ಕುಂ ವರಾಳಂ ವ ।
ರಾಟದೊಳಗಾದುದದು ಕವಡೆ ಘುಟಿಕೆಗೆ ಘುಳಿಗೆ ।
ನೀಟಕೆಗೆ ನೀಳಗೆಯೆನಿಪ್ಪುದದು†ನೀಳೆಯುಂ ಸ್ಫಟಿಕಕ್ಕೆ ಪಳಿಕೆನಿಕ್ಕುಂ||
ಖೇಟಕಕೆ ಖೇಳಕಂ ಹರಿಗೆ ರಘುಟೆಗೆ ರಗಳೆ ।
ಪಾಟಿಯಿಂದಾಯ್ತು ವ್ರಂ ಱಱಕೆ ಜನಿಸಿದ ಕುಳಂ ।
ಸ್ಫೋಟಕಕ್ಕಾದ ಹೋಳಿಗೆ ಲಂಪಟಕ್ಕೆ ಲಂಪಳ ಱಱಕುಳಕ್ಕೆ ಮಧ್ಯಂ ||

ಗೌಡದೇಶಕ್ಕೆ ಗೌಳಂ ಝುಗಡೆ ಝುಗಳೆಯೆಂ ।
ದಾಡೆ ದಾದ್ಯದ ಬಗೆ ವಿಡಂಗಕೆ ವಿಳಂಗಮಾ ।
ದಾಡಿಮಕೆ ದಾಳಿಂಬಮಾಯ್ತು ಕೂಷ್ಮಾಂಡಕ್ಕೆ ಕುಂಬಳಂ ಗುಡಕೆ § ಗು
ಳಮುಂ ||

---

† ನೀಳಯು, ಪುಸ್ತಕಪಾಠಂ.   § ಗೂಳವೆಂದು ಪುಸ್ತಕಪಾಠಂ

ಏಡಕಕ್ಕೆೞಗನೆಂದಾಯ್ತ್ತಾವಾದೇಶವಱಿ ।
ನಾಡಲ್ಕದೇನಪಭ್ರಂಶದಿಂ ಕುೞನೆಂದು ।
ಮಾಡೆ ಪಟ್ಟುವು ವಿಬುಧರಿವು ಮುಖ್ಯವಾಗಿಯಿನ್ನಱಿವು ದಾದೇಶಕುೞನಂ ॥

ಕ್ಷಳನೆಂಬುದೊಂದುಂಟು ಸಂಸ್ಕೃತದ ಲಾಕ್ಷರ ।
ಸ್ಥಳಮಂ ೞಕಾರಮಾಗುಚ್ಚರಿಪುದದು ಜಲಕೆ ।
ಜೞ ಬಲಕೆ ಬೞ ಕುಲಕೆ ಕುೞ ಕಮಲಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಕಮೞಮಂತು ಸಂಸ್ಕೃತಂ॥
ಕ್ಷಳನೊಳಂ ಱಿನುಂಟು ಕಹಳೆಶಬ್ದಕೆ ಕಾಱ ।
ಪುೞನಕ್ಕೆ ಪುಱಿಲುಜ್ಜ್ವಳಕ್ಕೆ ತಾನುಜ್ಜಱಿಂ ।
ಕೞಮಕ್ಕೆ ಕಱಿವೆ ಕಂಬೞಕೆ ಕಂಬಱಿಯೆಂಬ ತೆಱದಿನಹುದದು ಕನ್ನಡಂ ॥

ಪೇೞ್ದ ಱಿನೆಲ್ಲವುಂ ಪ್ರಾಸಕ್ಕೆ ತಂತಮ್ಮ ।
ೞಾೞ್ದ ನಿಯಮಂಗಳಕ್ಕುಂ ದ್ವಿತ್ವಱನೊಳದಿ ।
ವೇೞ್ದೆಡೆಗೆ ಸಲ್ಕೆ‡ಱಕಾರಂ ತಳ್ತ ದಪ್ಪಕ್ಕರಂ ಪ್ರಾಸಮಕ್ಕುವೊಳ್ಪಂ ॥
ಪೆೞ್ದೀಱಗೆಯೊಳೊರೆದ ತನ್ನ‡ಸತ್ಕೃತಿಯೆನಿಪ ।
ಗರ್ದೆಯೊಳ್ಮ್ರೋಹಿಜನನೆನಿಪ ಬೆೞಸಂ ಸೊಗಸ ।
ನಾೞ್ದ ಶೃಂಗಾರರಸವೆಱದು ಪಾಲಿಸುವನೀಶೃಂಗಾರಕವಿಯೆಂಬವ್ರೋೞ್ ॥

ಕುೞನುಂ ಕ್ಷಳನುಮೊಂದು ನಿಯಮದಿಂ ಸಲ್ಗುವವು ।
ತಿೞದು ಶೃಂಗಾರಕವಿ ನುಡಿದ ನುಡಿ ಕಾಮಿಸು ।
ಕುೞಕೆ ಪ್ರಷ್ಪಾಸ್ತ್ರಮೆಂಬಂತಕ್ಕುಮಿನ್ನುಂ ಕ್ಷಳಂ ಕುೞಂಜೆರಸಿ ತೋ
ಕುಱಂ ॥

ಕೞೆಯಾಣ್ಮ ಶೃಂಗಾರಕವಿಗೆ ಪೆಱರುಕ್ತಿಯುಂ ।
ಕೞಲೊಲ್ಲದುಸಿರ್ವ ಚಲವೆಂಬಂತೆ ಭಾವಿಪುದು ।
ಕುೞಪಾದದೆಡೆಯೊಳ್ ಕ್ಷಳನುಮಂ ಲಕಾರದಿಂ ಪ್ರಾಸಮಂಮಾಡೆ ದೋಷಂ

ಆದೇಶಮೆಂದು ಸಹಜತೆಯೆಂದು ಱಿಕುೞದ ।
ಭೇದವೆರಡಕ್ಕುಮಾಕ್ಷಳನೊಂದೆ ಬಗೆಯಂತು ।
ಮೂದೆಱಿದೆ ಕರ್ಣಾಟಕಾವ್ಯಕೆ ೞಕಾರ ಮೂಱಮವಱಲ್ಲಿ ಱಿಕೆಱಿನೆ॥

---

‡ ರೇಫಕಂ ಎಂದು ಪುಸ್ತಕಪಾಠಾಂತರಂ.

ಪಾದಮಾಮೊಡೆ ಕುಳಂ ಕ್ಷಳನೆರಡು ಬೆರಸೆ ಸೌ |
ಖ್ಯೋದಯಂ ಕ್ಷಳಕುಳನ ನಿಯಮಕ್ಕೆ ಅಟನ ಸಂ |
ಪಾದಿಸಿದೊಡಶುಭಮಿದು ಸಂಪರಾಜಾದಿಕರ್ಣಾಟಕವಿರಾಯರ ಮತಂ ॥

ಈನಿದಾನದೊಳೊಲಿದು ಅಟಿಕುಳನನೆಲ್ಲವಂ |
ಶೀವೆ ಬಣ್ಣಿಸಲಗಣಿತಂ ಪೂರ್ವಕವಿಮತದ |
ಭಾವದಿಂ ತಕ್ಕನಿತುಸಿದರ್ಶಿಸಿದವಂತೆ ಮುಂದಱಿಗೆ ಬುಧರಿನ್ನುಱುಡುವಂ ॥
ಆವನು ಕನ್ನಡದೊಳೊರೆವೊಡದು ಲಕ್ಷಣಕೆ |
ಜೀವನು ತಪ್ಪಿಣದೆ ನಾವು ಕರ್ಣಾಟಸಂ |
ಜೀವನಂ ಶೃಂಗಾರಕವಿವರ್ಣಿತಂ ಜಯಂ ಭದ್ರಂ ಶುಭಂ ಮಂಗಳಂ॥೩೫॥

ಕರ್ಣಾಟಕಸಂಜೀವನಂ

ಸಂಪೂರ್ಣಂ.

ಪ್ರಕಟನ.

ಕರ್ಣಾಟಕಕಾವ್ಯಮಂಜರಿ ಯೆಂಬ ನಾನಾವಿಧ ಪ್ರಾಚೀನಕಾವ್ಯನಾಟಕಗಳಿಂ ದೊಳು ಸಾರವೈದ್ಯಜ್ಯೋತಿಷ ಶಿಲ್ಪ ಗ್ರಂಥಸಂಗ್ರಹದ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ

ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾ ಅಂಚೆಕೂಲಿ ಸಹ ೩—೮—೦

ಈ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕ್ರಯಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಪಟ್ಟಿ.

೧	ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರಶತಕಂ, ಅಪರಾಜಿತೇಶ್ವರಶತಕಂ ...	೦—೮—೦
೨	ಕಬ್ಬಿಗರ ಕಾವಂ ಟಿಪ್ಪಣಿಯೊಡನೆ . .	೦—೩—೦
೩	ಕರ್ಣಾಟಕನಿಘಂಟು	೧—೨—೬
೪	ಸಧವೆಯ ಧರ್ಮ (ಪತಿವ್ರತಾಧರ್ಮ) .	೧—೬—೦
೫	ಚತುರಾಸ್ಯನಿಘಂಟು .	೦—೪—೦
೬	ಉದಯಾದಿತ್ಯಾಲಂಕಾರಂ .	೦—೨—೬
೭	ಮಿತ್ರವಿಂದಾಗೋವಿಂದಂ ಸಟೀಕಂ ..	೧—೧೪—೦
೮	ಅಪ್ರತಿಮವೀರಚರಿತಂ (ಅಲಂಕಾರಗ್ರಂಥ) .	೧—೮—೦
೯	ಶೃಂಗಾರರತ್ನಾಕರಂ (ನವರಸಪ್ರಕರಣ)	೦-೧೨—೦
೧೦	ಕೃಷ್ಣಗೋಪೀವಿಲಾಸ ಸಾಂಗತ್ಯ	೦—೫—೬
೧೧	ಮಲ್ಲಿನಾಥಪುರಾಣಂ ಸಟೀಕಂ . ..	೩—೧—೦
೧೨	ಗದಾಯುದ್ಧಂ	೧—೪—೦
೧೩	ಚಿಕದೇವರಾಜವಂಶಾವಳಿ ಸಟೀಕಂ ...	೧—೮—೦
೧೪	ಅದ್ಭುತರಾಮಾಯಣಂ (ವಚನಕಾವ್ಯ) ಸಟೀಕಂ ...	೦-೧೨—೦
೧೫	ಶ್ರೀರಾಮಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕಂ (ಷಟ್ಪದಿ) ಸಟೀಕಂ	೦-೧೦—೦
೧೬.	ಕರ್ಣಾಟಕಸಂಜೀವನಂ	೦—೨—೦

ಈ ದರಕ್ಕೆ ಹಾಸಲು ಸೇರಿಲ್ಲ

ಈ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಮೈಸೂರು ಕರ್ಣಾಟಕಕಾವ್ಯಮಂಜರಿ ಆಫೀಸ್ ಮ್ಯಾ. ಪ್ರೊಪ್ರೈಟರ್ ಮ. ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ ತಿರುಮಲಾಚಾರ್ಯರಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ.